

LOPPERSUM – PETRUS EN PAULUSKERK

De dorpskerk van Loppersum is de grootste in de provincie. Haar torenklok uit 1397 heeft een opschrift, in uncialen, luidend: 'ALBERTUS ME FECIT AD HONOREM APOLORUM PETRI ET PAULI ANO DNI M °CCC°XC°VII°.....'.

De tekst op deze klok, gemaakt door Albertus, in combinatie met een tekst uit 1474 waarin gesproken wordt van '*mynen patroenen Petri unde Pauli*', wijst op een dubbel patrocinium, dat van Petrus en Paulus.

De geschiedenis van deze 'kathedraal van het Noorden' gaat terug tot ver in de middeleeuwen. De tufstenen kerk uit 1050 brandde begin 13^e eeuw vrijwel volledig uit maar werd vrijwel onmiddellijk weer opgebouwd, met hergebruik van tufsteen: In de laatromaanse noordmuur van het schip is dit nog zichtbaar. Daarin bevindt zich ook een hagnoscoop, een smal, laag venster dat licht en zicht bood op het altaar. De kerk is in de loop van de eeuwen steeds verder uitgebreid tot de huidige kruiskerk met vijfzijdig koor. Dit koor is hoog opgebouwd in gotische stijl.

Tegen de beide dwarsarmen kwamen koorkapellen, gescheiden door laatgotische natuurstenen hekwerken met eiken toegangsdeuren. Ook werd in de noordoosthoek een sacristie toegevoegd. In de 16^e eeuw werd het schip aan de zuidzijde uitgebreid met een zijbeuk met grote spitsboogvensters.

Het interieur is al even imposant als de buitenkant. De kerk is geheel overwelfd met netgewelven in schip, zijbeuk en viering, verder ribgewelven, en meloenvormige koepelgewelven in de dwarsarmen. Maar het zijn vooral de fraaie schilderijen gemaakt tussen 1480-1500 (Noorder kapel) en 1524-'40 (koor) die het interieur bijzonder maken.

Centraal in het koorgewelf is Jezus afgebeeld en daaronder Petrus en Paulus, de beschermheiligen van de kerk. Op de koorgewelven zijn onder andere afgebeeld de Maagd en de Eenhoorn, Christus als Man van Smarten en het Lam Gods. Ook is er een mooie schildering van de pelikaan die zijn borst tot bloeds toe pikt om zijn jongen te voeden. De pelikaan staat voor Christus, die aan het kruis zijn bloed vergiet voor de mensheid. In latere tijd wordt de pelikaan symbool voor de Eucharistie. In vroegere, katholieke tijden stond hier het altaar. In de Mariakapel zijn voorstellingen te vinden die betrekking hebben op Maria en op de noordwand van de koortravee is een voorstelling van het Laatste Oordeel te zien. De afgebeelde scènes zijn omringd door laatgotische decoraties: uit de sluitstenen ontspringende gestileerde ranken met bladeren, bloemen en druiventrossen.

De herenbank ('de bank van het huis te Farmsum') heeft barokke frontpanelen en zijschotten uit de 17e eeuw. In 1775 werd een opzetstuk met familiewapens van Rengers en Starckenborg toegevoegd. De kansel, eveneens uit de 17e eeuw, heeft fraai gesneden panelen met vrijstaande composietzuiltjes op de hoeken. Het orgel uit 1562, vermoedelijk van de hand van Andreas de Mare, is in 1735 verbouwd door A.A. Hinsz en in 1803 door H.H. Freytag. De kas uit de 16e eeuw is fraai. Het snijwerk van Casper Struiwig (1735) en Mattheus Walles (1803) is van later datum.